

KÖZPONTI LAP

Havi közlemények
szent Vince szeretet-leányai számára.

8. ÉVFOLYAM.

1922.

3. SZÁM

TARTALOM: Jézus Szíve képe a Központ homlokzatán. —
† Ft. Binner József lazarista atya. — B. Lujza elvei.
— Megújulás VIII. — Szent hivatásunk szépsége. III. —
Bold. Teréz nővér ünneplése szülőhelyén. — A tanító-
nővérek figyelmébe. — Kérdések-feleletek. — Szünórák.
— Levélszekrény.

Jézus szívének képe központi házunk homlokzatán.

Szép gondolat volt b. e. Medits-atyánktól, hogy Jézus szent Szívének képét dicső Alapítóink társaságában központi házunk homlokzatára tétette. Gyönyörű mozaik-kép ez, művészi kivitelben. Szépségében és jelentőségében azt a benyomást kelti, mintha Medits-atyja jó szívének egész szeretetét és nagy lelkének minden óhaját oda-csókolta volna nagy alkotására, a Központ homlokára. Méltán mondhatjuk tehát, hogy ez a szép kép a tartomány szeretetének csókja. A Ménesi-úton járó-kelek közül sokan megállnak s gyönyörködnek benne. De külső megragadó szépségénél még szebb, még értékesebb az a néma szónoklat, amit e kép onnan felülről nekünk tart.

Mit mond tehát nekünk e kedves kép? Maga a b. e. Medits-atyja magyarázza meg jelentőségét egyik újévi körlevelében. Halljuk tehát saját szavait:

„Jézus szentséges Szíve minden áldásnak, kegyelemnek forrása. Kiterjesztett karjaival szívére akarja ölelni az

egész tartományt s annak minden egyes tagját. A növéréktől függ, hogy méltókká váljanak a szent Szív áldására és szeretetére. Ehhez azonban szükséges a folytonos törekvés, hogy megőrizték a lelkiismeret tisztaságát, hogy elsajátítsák hivatásuk három alaperényét és hűségesen megtartsák a szent fogadalmakat. Jobbján álló szent Vince Jézus Szívére mutat és azt mondja: „Kedves leányaim, szerezzetek örömet Jézus szent Szívének éltetek minden napján; jóságos Szívét sohase bántsátok meg zúgolódással, kritizálással, nehézségeitek közlésével vagy pedig szeretetlen viselkedéssel növéreitek, a szegények és betegek irányában!” Baloldalt boldog Lujza anya térdel, aki könyörögve emeli föl kezét Jézus Szívéhez s így esedezik: „Engedd meg Uram, hogy kegyelemkincseid leányaim szíveibe is áradjanak. Áldd és segítsd meg őket, hogy az alázat, egyszerűség, szeretet s a fogadalmak hűséges gyakorlása által méltó aráiddá lehessenek.”

E tartalmas kis magyarázatot végül így fejezi be b. e. Medits-atyja: „Dicső Alapítóink e kérése az én újévi kívánságom.”

Mi pedig most még egy kérést kapcsolunk hozzá: Dicső Alapítóinkkal egyetemben boldogult Medits-atyánk is könyörögjön érettünk, hogy e kép néma szónoklata rajtunk teljesedjék; azaz tetteinkben megvalósítsuk, amit központi házunk homlokzatáról az egész tartománynak prédikál.

Főtisztelendő Binner József lazarista atya.

Mikor virágvasárnapon az Egyház megható szertartása szerint ünnepi menetben szenvedő útjára kísértük lélekben édes Üdvözítőnket, még nem sejtettük, hogy messze nyugaton, a magas Alpokon túl, a salzburgi Rie-

denburg Jézus Szíve otthonában, egy nagy lélek a halállal vívódik. Hogy az ég angyalai ott is körmenetet rendeznek; egy papi lelket kísérnek el diadallal Isten Báránya elé.

Igen, e szép napon, április 9.-én, a reggeli órákban halt meg a jó Binner főtiszt. atya, életének 75., papságának 53. és szent hivatásának 59-ik évében.

Kedves növéreink közül Binner-anya kiváló személyiségének a legtöbben csak nevét ismerik. Pedig a társulatnak erős oszlopa dőlt vele a sírba. Tevékeny, hosszú életében sok és nagy szolgálatokat tett a társulatnak s apostoli buzgóságával talán ezreknek nyitotta meg a mennyország kapuját. Tartalmas életéről, sajnos, részletes adataink nincsenek; s így csak azon benyomások nyomán örökíthetjük meg emlékét, amiket tiszteletreméltó egyénisége keltett lelkünkben.

Annyit tudunk róla, hogy Wienben egészen fiatalon lépett a missziópapok társulatába. Szemináriumát a b. e. Medits-atyával együtt Párisban végezte, s vele egész életén át szoros lelkibarátságot tartott fenn, édes testvérként tisztelve és szeretve egymást. Mint fölszentelt pap ismét Wienbe, munkásságának színhelyére került, ahol buzgó apostoli munkásságban töltötte életének legnagyobb részét.

Mint szent Vince igazi méltó fia, különösen szerette és kedvelte a missziókat. Ezeket is rendszerint Medits-atyával együtt tartotta. Mint ő maga egy alkalommal kedélyesen elmondotta, a nép csak alakjuk szerint különböztette meg és nevezte el őket; ő volt a hosszú páter, Medits-anya a kicsi páter.

Magas volt főtiszt. Binner-anya termete; de még inkább kimagasodott erényessége és nemes jellemének vonzó kedvessége. Rendtársai a méltó papnak, szent Vince igazi fiának ideálját látták, csodálták és utánozták benne. Mély összeszedettségén, fegyelmezett külsején, alázatos, sze-

rény megjelenésén meglátszott, hogy ő az oltár méltó szolgája; hogy szívvel-lélekkel él-hal papi hivatásáért. Keresetlen jámborsága, szép lelkének rendezett állapota s Istennel való állandó egyesülése szinte leolvasható volt tiszteletreméltó lényéről.

Azonban nemcsak a papi, hanem a hivatási erényekben is tündöklött. Feltűnően megnyilatkozott rajta természetes egyszerűsége és keresetlensége. Megközelíthető, barátságos és leereszkedő volt mindenki iránt, de amellet mindenkor nemesen tartózkodó is. Bárki teljesen elfogulatlanul érintkezhetett vele, mint a gyermek atyjával. Sőt — hogy másokat bátorítson — még tréfálni is tudott. Kedélyes természetével igen kedvelte a humorisztikus esetek elmondását. Olyankor jóízűeket nevetett s örült mások vidámságának; lelke vidámságában azonban sohasem lépte át a szent szerénység határát.

Méltóságteljes külső magatartása lelkének mély alázatát és szerénységét tükrözte vissza. Gonddal került minden feltűnést. A túl nagy figyelemnek saját személye iránt s minden ünnepeltetésnek ellensége volt. Később, mint a tartomány igazgatója, rendszerint előre megírta, hogy őt ne fogadják énekkel és ünnepi ceremóniákkal. Egyik főtiszt. misszionárius úr, aki közelebbről ismerte, azt mondta róla, hogy sohasem beszélt önmagáról. Általában nem volt bőbeszédű, de annál gazdagabb volt jócselekedetben. Kitűnően értett az idő jó fölhasználásához és értékesítéséhez; mint szorgalmas méhecske, mindig tevékenységben volt található.

Szembeötlő jellemvonása a nagy rendszeretet és pontosság volt. Szobája, íróasztala, följegyzései mindmegannyi tükrei voltak; még a legkisebb papírszeletkén is rajta volt a jó ízlés és pontosság bélyege. Minden használatában lévő tárgynak megvolt a maga helye, használati ideje és módja; és ettől, mint zsinórmértéktől, el nem tért.

A pontosság és rendszeretet egészen természetévé vált, s ez különösen utolsó betegségében látszott meg rajta. Bár a magas láz és heves fájdalmak közepette többször öntudatát veszítette, mégis mindenben oly pontos volt, mint egészséges korában. Így pl. ha csupán csak levest vett is magához, utána kezével simogatta a paplant, mintha a kenyérmorzsákat akarná az asztalról összesöpörni.

Épily pontos volt a szent szabály minden részletének pontos betartásában, az ima- és lelkigyakorlatok pontos végzésében, a négyórai fölkelésben ifjúkorától kezdve késő aggkoráig. Mint szent Vincéről, úgy róla is elmondhatta környezete: a jó Binner úr mindig Binner úr marad.

Ily határozott és megbízható volt ítélete is! Amit ő valakinek mondott vagy tanácsolt, arról az biztos lehetett, hogy az a helyes, az a tökéletesebb, az az Isten akarata.

Feltűnő nagy volt benne a lelki okosság erénye is. Általában tanult és tapasztalt lelki ember volt. Minden bonyolódott helyzeten tisztán átlátott s még a legkényesebb ügyeket is oly tapintattal s gyöngéd jósággal tudta elintézni, hogy úgy az egyik, mint a másik félt teljesen kielégítette.

Éppen ezen rendkívüli tulajdonságainál fogva nemcsak keresett gyóntató, hanem kitűnő lelki vezető is volt. Sokan kerestek és találtak nála tanácsot és segítséget kétes ügyekben, lelki bajaikban.

Kiváló erényessége miatt a főtisztelendő generális előljárók is ismerték és nagyrabecsülték Binner úr érdemeit. Főtiszt. Müngersdorf-atyá halála után őreá bízta az osztrák-magyar tartomány vezetését. Túlzott szerénységében és még inkább szívének nagy alázatában csupán engedelmességből, félve vállalta el a súlyos kereszt hordozását. De benne valóban gondos, szerető atyát nyert a tartomány. Féltő gonddal örködött elsősorban a szemi-

nárium fölött. Gyönyörű, praktikus konferenciákban magyarázta meg nekik a szemináriumi nővérek szabályzatát. Ezek és sok egyéb konferenciái főképp lelkigyakorlatok alkalmával valóságos kincsei a társulatnak. Munkáit és beszédeit erős logika és nagy gyakorlatiasság jellemezte. Valamennyit gonddal, áttekinthető, egységes menetben dolgozta ki, s ami a legértékesebb bennük, át meg át vannak itatva a szent hivatás szellemétől és a társulat szeretetétől.

Benne is nagy mértékben volt meg szent Vince fiainak igazi szelleme. A szent hivatás és a társulat alapos ismeretéről főképpen azok a konferenciák tanuskodnak, amiket dicső Anyánk boldoggáavatásának alkalmából Salzburgban tartott. Meglátszik bennük, mily érdeklődéssel tanulmányozta a társulat eredetét és a hivatási élet minden mozzanatát. Isten után a társulat és a szent hivatás volt legfőbb boldogsága.

Főtiszt. Binner úr igazgatósága alatt történt a tartomány szétesztása. Mivel magyarul nem tudott s önzetlen lelkiismeretességében csak a társulat javát és a nővérek boldogulását kereste, örömmel látta e régi terv megvalósítását. Akik résztvettek Piliscsabán ezen az ünnepélyes aktuson, most is élénken emlékeznek még vissza, mily atyai jósággal adta át a magyar tartományt az új előjáróknak. Felnőtt leányának nevezte, aki most elválík atyjától és önálló háztartást kezd. Szívből kívánta tehát, hogy lelki gyermekei, azaz a hivatások úgy megsokasodjanak, mint az égnek csillagai. Hangsúlyozta, hogy itt nem elszakadásról, hanem csak a munka megosztásáról van szó. Önmagát ezentúl csak nagyatyának tekintette. Ezt a kedves címzést szívesen el is fogadta élete végéig.

A gráci tartomány sem mondhatta sokáig atyjának a jó Binner urat. Egyre jobban hanyatló egészsége miatt hivataláról leköszönt. A párizsi elüljárók elfogadták le-

mondását. Ismervén azonban nagy munkakedvét, könnyebb munkakört biztak rá és Salzburgban egy fiúintézet igazgatójává nevezték ki. Ebben a Jézus Szíve otthonban töltötte állandó munkásságban drága életének alkonyát. Azonban szeretetének sugarai a magas Alpokon át is elhatottak hozzánk. Melegen érdeklődött mindvégig a magyar tartomány minden eseménye iránt. Mint utolsó látogatása alkalmával mondotta is: mindig örömmel jött Magyarországra.

Mikor a b. e. Medits-anya 1913-ban betegeskedése miatt Voloscában időzött, ő helyettesítette és ő tartotta meg a szolgáló-nővérek lelkimagányát. Nevezetes konferenciáira még most is visszaemlékeznek a résztvevők.

Nagyontiszt. generális elüljáróink, ismerve nagy tapasztalatait, jó szellemét és határozott itéletét, fontos megbízásokra használták föl főtiszt. Binner-atyát. Ily rendkívüli kitüntetésben tartott nálunk is kánoni vizitációt. Ugyanis a kommunizmus ádáz viharának elmúltával a főtiszt. generális-anya személyes látogatása helyett ő jött el körültekinteni, hogy a pusztító ár megártott-e, és mennyiben ártott meg szent Vince intézményeinek, a szeretet leányai hivatásos szellemének. Teljes két hónapot töltött akkor körünkben s majdnem minden budapesti házunkban s néhány vidéki házban is tartott vizitációt. Mint szerető jó atya, gyöngéd szeretettel, finom tapintattal intézte el dolgait. Távozása után igazán elmondhattuk róla: *Általmenvén jót cselekedett*. Sok áldás fakadt akkor bölcs látogatása nyomában.

Ehhez hasonló kánoni vizitáció volt a jó Binner-anya utolsó földi missiója is, amit nagy szívfájdalmára már teljesen be sem fejezhetett. A felsőbb elüljárók megbízásából folyó év február elején a kölni tartomány misszióházeit látogatta meg, ahonnan nagy rosszsulléte miatt haza kellett sietnie. Amint a salzburgi nővérek állítják, egészen

váratlanul, színében megváltozva, súlyos betegen érkezett meg. Nagy volt a nővérek aggodalma, mert szinte előre sejtették e sok kimerítő munkának és hosszú, kényelmetlen utazásoknak végzetes következményét. Binner főtsiszt. atya ugyanis már évek óta súlyos belső bajban szenvedett, amit azonban nagy önmegtagadásában némán tűrt és teljesen elhallgatott. Pedig az orvosok állítása szerint roppant fájdalmas betegség, és szinte hihetetlen volt, mikép tudott ilyen bajjal ily nagy tevékenységet kifejtteni. Ily hősi erények gyakorlásához csak a szentek értenek!

Hazaérkezése után, márc. 27-én, azonnal lefeküdt; két nővér éjjel-nappal ápolta. Irtózatos kínokat szenvedett, de bámulatos türelmével mindenkinek épülésére szolgált. Több orvost is hívtak hozzá, hogy mindent megtegyenek ez értékes élet megmentésére. Az orvosok rögtöni műtétet ajánlottak. A beteg nagy engedelmisségében bele is egyezett és késznek is nyilatkozott, hogy a kórházba szállítsák. A kórház főorvosa azonban azon a nézeten volt, hogy ebben a korban és a baj ily előre haladt állapotában műtét semmit vagy csak keveset használna a betegnek. A tiszteletreméltó beteg hálásan köszönte meg az orvos nyilatkozatát, s külön hálálkodott mindazoknak, akik hozzájárultak ahhoz, hogy a műtétet kikerülhesse. Ettől fogva tisztában volt helyzetével és nyugodtan készült a halálra.

Súlyos betegségének hírére a gráci tartományból főtsiszt. Heger úr tüstént útnak indult Salzburgba. Ő részeseítette a drága beteget a haldoklók szentségének áldásaiban. Reábizta a vizitációi ügyeinek elintézését és közvetítését a felsőbb elüljárókkal.

Az utolsó napokban lázában és fájdalmaiban itt-ott eszméletét veszítette és ilyenkor nagy kötelességtudásának hatása alatt mindig utazni akart. Egyszer föl is kelt és teljesen felöltözködött. Útrakészen, még kalapját és

botját is kérte. Bámulatos volt még akkor is nagy pontossága és szerénysége. Halála előestéjén önkívületi állapotában még íróasztalához ült és nagy erőlködéssel írni próbált, mert úgy érezte, hogy fontos írásait kell elvégeznie. De hamar fájni kezdett és ezért gyorsan lefeküdt ismét.

A jó mennyei atya azonban megelégette hű szolgájának munkásságát és hősi szenvedését. Április 9.-én, vasárnap fél hét órakor, miután reggel még áldozott, csöndes, szép halállal fejezte be földi missióját.

Halálának híre mély fájdalmat váltott ki azok szívében, akik ismerték és valaha érintkeztek vele. Központi házunknak sürgöny jelezte a tiszteletreméltó aggastyán elhunytát és temetése napját. Nagyontiszt. vizitátornőnk, aki véletlenül éppen itthon volt, még régebbi útlevelének érvényességével hamar útra készült és még jókor megérkezett a drága halott temetésére. Ő képviselte a magyar provinciát és róttá le egész tartományunk nevében a hála és tisztelet adóját, mert vele valóban sokat veszített a társulat. Sirhantjánál vigaszt találunk a hitben s abban a reményben, hogy fönn az égben is atyánk marad; hogy benne ott is hathatós közbenjárót találunk majd minden ügyünkben.

Imádkozunk azért érte buzgón és állhatatosan. Ez volt a megboldogult utolsó kérése, midőn utolsó látogatása alkalmából központi házunktól búcsúzott. Így szólt megszokott kedvességével: „Ha majd hallják, hogy az öreg Binner is meghalt már, imádkozzanak érte!” Tehát imádkozunk érte s kövessük őt szép érényeiben.

E néhány sorban csak külszínét mutattuk be a szép, a tartalmas életnek; de ebből is sokat tanulhatunk. Sokat mondhatnának róla azok, kik éveken át éltek és működtek vele, s akik benne lelki-atyát, tanácsadót veszítettek.

Szent Jeromossal mondjuk: „Hálákat adunk Istennek, hogy mienk voltál, sőt most is a mienk vagy; mert minden a jó Istenben él s mindaz, ki az Úrhoz költözik, megmarad a családban.“

Boldog Lujza anyánk elvei.

32. Szenvedés.

10. Ha szorosán egyesülünk megfeszített, édes Üdvözítőnkkel és erősen átkaroljuk szent keresztyét, akkor apró szenvedéseink és csekélyke munkáink az ő szeretetében és az ő szeretetéért történnek.

11. Keressük Jézust a sírban; azaz: a szomorúságban és elhagyatásban. De úgy ám, hogy ne keressük a bajok okát és ne panaszkodjunk miattuk.

12. Ha Isten a kereszt királyi útján akar bennünket magához vezetni, járjunk rajta szívesen és vidámsággal, hogy szent akaratát teljesítsük.

13. Ne csüggesszék a szenvedések, se a vigasztalanság. Óh! ha ismernők Isten titkait, s hogy miért helyez bennünket ily állapotba, akkor megértenők, hogy bánat helyett a legnagyobb öröme van okunk.

14. Vannak szenvedéseink? Vigyük őket a feszület lábához.

15. Tegye szokásává, hogy apró megpróbáltatásait Isten atyai kezéből fogadja. Ő tudja legjobban, mi válik javára. Az ő igazságossága sújtja önt néha azért, hogy megjavuljon, máskor meg, hogy megbüntesse. Sokszor azonban csakis jóságos szeretetében teszi, hogy szent Fiának érdemeiben nagyobb mértékben részesíthesse.

16. Két dolog segíthet bennünket a szenvedések türelmes elviselésére: először a szeretet, mely saját fájdalmában Krisztus szenvedését tiszteli; másodsor az a

gondolat, hogy az élet rövid, s a jól elviselt szenvedés a boldog örökkévalóság kapuját nyitja meg számunkra.

17. A szenvedésre kiválasztott lelkek nagyon szeresék ezt az állapotot és gondolják meg, hogy Isten különös kegyelme nélkül nem maradhatnak hozzá hívek.

Megújulás VIII.

Mint a szeretet leányai, mit tegyünk a szeretet érdekében?

3. Legyünk engedelkenyek, s viseljük el egymást.

A testvéri szeretet életfájának legszebb és legédebb gyümölcse: *béke és szent egyetértés*. Jól mondja a régi házi-áldás: *Hol a béke, ott az Isten, hol az Isten, ott szükség nincsen*. Élő tanúságot tesznek erről az igazságról azon házaink, ahol otthonos a béke és egyetértés erénye.

Nemrég itt volt központunkban egy nővér egy oly házunkból, ahol a mostani nehéz megélhetési viszonyok s a csekély fizetés miatt a nővérek sokat küzdenek a mindennapiért; de szegénységük mellett még a központnak is juttatnak egyet-mást. Egyik elüljáró-nővérünk csodálkozva kérdezte e nővért, hogyan képesek megélni ily drágaság mellett, mire a nővér ezt a szép feleletet adta: „Ő tisztelendő nővérem, mi hiányozhatnék oly házban, ahol a béke és egyetértés a háziúr! Nekünk azért mindenünk megvan; minden jó nekünk. Reggel megesszük a bab- vagy krumplicevet, ami estéről megmaradt; s ha az nincs már, pár főtt krumpli is megteszi. A palacsintát tojás nélkül, a kávé — amikor van — cukor nélkül csináljuk meg.“ És a teljes megelégedés hangján többször ismételte: „Nálunk minden megvan; olyan jó minden.“ Távozása után így szólt az elüljáró-nővér: „Lám, mily

csodás erő rejlik a testvéri szeretetben és egyetértésben; még a keserű étet is megfűszerezi és édessé teszi.“

Szépen mondja szent Vince: „Ahol egyetértés van, ott Krisztus szelleme uralkodik.“ Szent Bernát pedig így szólt fiaihoz: „Ugyan mi szomoríthat meg benneteket, ha jól vagytok egymással és a testvéri szeretet mennyei békéjét élvezitek?“ Egyetértésükkel tüntek ki az első keresztények is, akikről így szól a szentírás: *A hívek sokaságának pedig egy szívük és egy lelkük vala.* (Ap. cs. 43. 2.) Valóban, minden nehézség és nélkülözés könnyű és elviselhető, ha a béke és egyetértés megvan közöttünk.

Nem régen volt, hogy így sopánkodott egy nővér valamelyik házunkból: „Szívesen dolgoznánk, szívesen nélkülöznénk, csak béke és szeretet volna közöttünk!“

Ha tehát a béke és egyetértés minden aranyánál, minden anyagi jólétnél drágább kincs, mennyire kell iparkodnunk, hogy birtokába jussunk s mennyire kell óvakodnunk, hogy el ne veszítsük. E nagy kincs megszerzésére és megőrzésére szolgáló eszközt pedig dicső alapítóink adják kezünkbe a szent szabályokban. Íme, így szólnak: *A társas életben a szent engedékenység, párosulva egymás testvéries elviselésével, a kölcsönös béke és egyetértés legfőbb eszköze.* (Ált. sz. V. 2.)

Vegyük szemügyre és részletezzük kissé a szent szabályok e tartalmas pontját. Lássuk, mit kíván tőlünk s hogyan gyakoroljuk.

1. Legyünk engedékenyek, amennyire csak lehet; egészen a bűn határáig. Alkalmat találunk erre eleget a társas életben. Ízléseink, ítéleteink különbözők. A vélemény és nézeteltérés annyiféle lehet, ahány nővér van a házban. Okos ésszel tehát senki se kívánhatja, hogy mindenki egynek ítélete előtt hódoljon meg és szerinte igazodjék. Ha nem bűnről vagy a szabályok megsértéséről van

szó, hagyjuk meg mindenkinek saját meggyőződését. Ha azon nem ütközünk meg, sőt természetesnek találjuk, hogy külsőleg nem hasonlítunk egymásra, úgy békülünk meg azzal is, hogy nővérünknek más a véleménye és ne bosszankodjunk miatta.

Most az a kérdés: ha nézeteltérés esetén határozni kell, ki engedjen?

a) A lelkiélet egyik elve szerint válasszuk mindig a tökéletesebb eljárást; mert itt a kor és műveltség foka nem jöhet számításba.

b) Ha mindkét nézet egyformán jó s a dolog közömbös, akkor az illem úgy kívánja, hogy a fiatalabb engedjen.

c) Ha pedig két nővér sehogyan sem tud valamely dologban egyetérteni, bízzák a döntést az elüljáró-nővérré s az ő nézetét kövessék a hit szellemében. Ha így járunk el, sok bajt és sok kellemetlenséget fogunk majd kikerülni.

2. Legyünk engedékenyek, mert a makacs ragaszkodás nézetünkhöz mindig kevélységre vall s azért következményei: a szóváltás, ellenkezés, civódás stb. is kárhozatos és a pokol szüleménye. Az örök kínok helyén állandó ellentmondás, viszálykodás és egyenetlenség uralkodik.

Félve kerüljük azért a szóváltást és civódást, bármilyen áldozatba és lemondásba kerüljön is. Kivált az utóbbi sehogy sem illik hivatásunk méltóságához. Jól mondja szent Bonaventura: „Mi sem méltatlanabb Isten szolgálóihoz, mint vénasszonyok módjára, nagy semmiért civódnunk.“

Valóban, sokszor merő csekélység az, amiért szóvitába elegyedünk. S bizony, szégyenkezve kell bevallanunk, hogy sokkal jártasabbak vagyunk ebben, mint az engedékenység gyakorlásában; holott ez előbbire nemcsak a keresztény illem s állapotunk méltósága, hanem a szent szabály is kötelez. Sőt akadhat nővér, aki még dicsekszik

is azzal, hogy rajta senki ki nem fog, őt senki le nem győzi. Pedig nagyon téved szegényke! Ugyanis nem az a győző, akié az utolsó szó, hanem az, aki enged s előbb hallgat el. Szépen jegyzi meg szent Egidius: „Mikor a szóvitában engedünk, mi vagyunk a győztesek, mert az erény győzött bennünk.“

Félve kell kerülnünk a szóváltást és civódást a rossz példa és botrány miatt is, amit evvel környezetünknek adunk. Ha világiak civódnak egymással, méltán megütközhetünk rajtuk. De mennyivel visszataszítóbb és fölháborítóbb jelenet, ha Istennek szentelt egyének perlekednek a betegek, gyermekek vagy cselédek előtt! Évtizedek sem tudják eltörölni lelkükből azt a kellemetlen benyomást, amit ilyen példa okozott. Azért mondja szent Pál: *Ne ereszkedjél szóvitába, mert az semmire sem hasznos, hanem csak a hallgatók vesztére van.* (Tim. II. 2. 14.)

Semmi sem árt annyira az egyesek és az egész társulat hírnevének, mintha közönséges világiak módjára ellenkezünk egymással. Viszont semmi sem oly elragadó és vonzó, mint a testvéri engedekenység. Élő prédikáció ez azok számára, akik ily jó példa szemtanúi.

Egy kórházból kikerült beteg mondotta, hogy őt a nővéreknél látott egyetértés és testvéri engedekenység ténitette jobb útra. Így szólt: „Két angyal volt, aki bennünket ápolt; s habár erősen megfigyeltem őket, a hat hónap alatt a legkisebb ellenkezést sem tapasztaltam közöttük. Amit az egyik jónak látott, a másik is helyeselt; amit az egyik határozott, abba a másik is beleegyezett. Ezt látva, föléledt bennem a hit és azt gondoltam: kell, hogy legyen Isten és mennyország, mert ilyen erényes életre csak természetfölötti erő képesíthet valakit.“ — Bár mindegyikünkről ily szép bizonyítványt állíthatna ki környezetünk!

3. A béke és egyetértés megőrzésének második esz-

köze a kölcsönös elviselés. Amint kivétel nélkül mind-egyikünk okot adhat, épúgy rá is szorulhat, sőt jogot is formálhat a testvéri elviselésre.

Sajnos, a szent ruhában is gyarló emberek vagyunk, hibákkal és gyarlóságokkal telve. A különböző kor s természet, a műveltség különböző foka, a változékony kedélyhangulat, a vérmérséklet stb. mind, mind alkalmat szolgáltatnak egymás elviselésére. Krisztus követése is erre buzdít, amikor így szól: „Igyekezzél türelmes lenni mások hibáinak s bármiféle gyengéinek elviselésében, mert tebenned is sok van, ami másoknak nehezebbre esik.“ (I. 16. f.)

A társas élet tarka változatai kitünő alkalmak a testvéri szeretet hősies gyakorlására. Legyünk elnézők, nagylelkűek egymás iránt s ne bélyegezzük azt hibának, ami csak természetes fogyatkozás. Hiszen egyik lassú, a másik gyors; ez szóval, az bőbeszédű; egyik a vidámság, másikon a szomorúság visszatetsző nekünk.

Mindehhez úgy kell alkalmazkodnunk s oly természetesnek tartanunk, mint az időjárás változásait. Mennyivel szebb, kellemesebb és családiasabb volna a társas és közös élet, ha a kölcsönös elviselés palástjával födnők be egymás gyengéit és gyarlóságait s ha mindennapi gyarlóságaink fölött szemet húnyva, szívből szeretnők egymást. Nem is oly nehéz dolog ez. Szép hasonlatot mondott erre vonatkozólag egy lelkivezető: „A rózsának is vannak tövisei és pedig sokszor igen szúrósak. S íme, azért mégis szeretjük a rózsát és nem ütközünk meg tövisein.“ Nővértársam, kinek gyarlóságai szúros tövisek szememben, ki tudja, mily illatozó rózsza Isten szeme előtt jó tulajdonságai és egyéb rejtett erényei miatt; így tehát hibái mellett is méltó szeretetemre.

Sokkal hamarabb hullana le rólunk sok hiba és gyarlóság, ha szeretetlen beszéd, megütközés és meg-

szólás helyett hallgatnánk s ha négy szemközt szeretettel figyelmeztetnők egymást hibáira.

Sok mindenben bosszankodunk, amit egészen természetnek kellene találnunk, sőt mentegetni tartoznánk. Így pl. mostanáig sok szeretetlen széthúzásra adott alkalmat a korkülönbség. Sok szó esett már és esik egyik-másik házunkban még most is a fiatalok és öregekről. Egyik fél neheztel a másikra s pedig minden komoly alap és ok nélkül. Ezzel pedig egy csepp örömet sem szerzünk dicső Alapítóinknak. Jól nevelt családban a szülők sem tűrik, hogy a korkülönbség miatt szeretetlen beszéd essék a gyermekek között. Testvéries szeretettel eggyé olvad az egész család. Szent Vince és boldog Anyánk, mint a társulat családfői, azt kívánják, hogy a jövőben teljesen szakítsunk az ilyen szeretetlen összehasonlításokkal.

Igaz szeretettel mentsük ki egymást. Ha fiatal nővértársunkon látunk hibát, gondoljuk, hogy ők még azért nem oly érényesek, mert fiatalok. Ha ők Isten kegyelmével majd továbbra is közreműködnek, ki tudja, mily nagy tökéletességre jutnak el, mire megöregesznek! Ha pedig idősebb nővéren találunk kifogásolni valót, gondoljuk, hogy ez a megpróbáltatásnak, a munkától való kimerültségnek, a testi-lelki erők hanyatlásának következménye. Amellett azonban ki tudja, mily gazdag már ő érdemekben.

Isten ugyanis lelkünk értékét nem méterrel méri, sem az évek számával. Az érdem és szentség foka nem a kortól függ, hanem a lélek kegyelmi állapotától. Szent Alajosról azt mondja az Egyház, hogy rövid idő alatt hosszú életet élt. S viszont sok idős egyén Isten előtt talán csak gyermekkorát éli. B. e. Medits-atyánk mondta: „Nem egy nővér majd csak a tisztító tűzben kezd lelki életet élni s csakis ez számít Istennél.

Egy aggastyántól megkérdezték, hány éves? Mire ő azt felelte: harminc. „Hogyan lehetséges, — mondotta cso-

dálkozva az érdeklődő — hiszen már öszbe borult aggastyán vagy s legalább hetven évesnek tartottunk.“ „Igen — válaszolá az öreg — hetven éve élek a földön, de csak harminc év óta élek igazán és szolgálok Istennek; az első negyven évem tehát nem számít Istennél.“

Mivel tehát a hit szellemében tekintve a dolgot, nem tudjuk, hogyan állunk Isten előtt, telve elnézéssel, szeretettel és türelemmel legyünk egymás iránt, korkülönbség nélkül. Ne is legyen többé szó közöttünk fiatalok és öregekről. Mint az édes Jézus kívánja és naponta kétszer ismétljük az imában is: *Alter alterius . . . Egyik viselje a másik terhét* stb. . . . viseljük el egymás gyengéit. Krisztus követése is erre oktat bennünket: *Ami az ember magában és másban megjavítani nem tud, viselje türelemmel, míg Isten másképp nem rendel.*

A testvéries elviselésre a szent szabály is határozottan kötelez. *Mindegyik nagy szeretettel viselje el társnőit gyarlóságában, amint maga is kívánja, hogy tökéletlenségei mellett őt is elviseljék a többiek.* És más helyen: *Alkalmazkodjanak, amennyire lehetséges, egymás természetéhez és érzelmvilágához mindenben, ami nem bűn és szabályaikkal nem ellenkezik.* Ez annyit jelent: Örüljünk az örvendezőkkel, szomorkodjunk a szomorkodókkal. Ez a szeretetnek a legmélységesebb gyakorlása.

Volt-e gondunk szent szabályunk e sokatmondó pontjainak gyakorlására? Arról még vádoljuk magunkat, hogy a gyakorlatokról lekéstünk, a hallgatást megszegtük s ezzel a szent szabály ellen vétettünk; hogy azonban a szeretetnek ennél sokkal lényegesebb s tartalmasabb pontjainak megtartásával nem sokat törődtünk, az mit sem bánt bennünket. Pedig ez a lényeges. A testvéri szeretet, ami éppen a türelemben, egyetértésben és a kölcsönös elviselésben magasodik ki, a társas élet gyújtópontja. Ha ez meginog és kivész, vége a boldogságnak családjunkban.

Jól mondja szent Alfonz: „Hiába elmélkedünk, hiába imádkozunk és áldozunk; ha nem gyakoroljuk a kölcsönös testvéri szeretetet, mindez semmit sem ér.”

Azonban örömmel tapasztaljuk, hogy sok házukban ez az igazi testvéries egyetértés mindig szebb virulásnak indul s ezt valószínűleg boldog Lujza anyánk és b. vértanu-nővéreink hathatós közbenjárásának köszönhetjük. Szent Vince is dicsérőleg emlékezett meg a kölcsönös elviselésről, boldog Lujza anyánk érényeiről tartott konferenciájában. A kölcsönös szeretetről szóló két fejezet szent szabályunkban valószínűleg e jó anya szívéből pattant ki. Ő maga előbb mindazt hősi fokban gyakorolta, aztán pedig leányaitól is megkívánta.

Boldog vértanu-nővéreink is kítüntek a testvéries egyetértés és kölcsönös elviselés erényében. Ez kölcsönzött nekik oly nagy erőt, hogy annyi hónapon át üldözést és kemény fogságot viseljenek el. Ez kísérte ki őket a veszőhelyre is és még a halál sem választhatta el őket egymástól.

Lépünk dicső Anyánk és vértanu-nővéreink nyomdokaiba, hogy egykor majd legalább a szeretet vértanúságának dicső pálmáját nyerhessük el az Úrtól jutalmul, fenn az égben!

Szent hivatásunk szépsége. III.

3. Iskola, árvaház és nevelő-intézet.

Az Isten és emberek előtt, korban, bölcsességben és kedvességben növekedő ifjú Jézus.

Szent hivatásunk egyik főága a gyermekek oktatása és nevelése az iskolákban. Hogy már dicső Alapítóink is mily nagy súlyt helyeztek e szép munkakörre, abból is kitűnik, hogy külön szabályokat írtak a tanító-nővérek

számára. Szent Vince konferenciáiban és boldog anyánk leveleiben gyakran hangsúlyozza e mű fontosságát és buzdítja a nővéreket annak lelkiismeretes teljesítésére.

E cikkben nem foglalkoztunk azonban az iskolák helyes vezetésével és minden irányú föladatával, bár ez sem volna fölösleges; de nem tartozik tárgyunk sorozatába. Itt csupán hivatásunk műveinek belső és valódi szépségére akarjuk irányítani kedves nővéreink figyelmét, hogy annál nagyobb örömmel és kitartással teljesítsék hivatásos kötelezettségeiket.

Hogy az iskolai élet már magában is sok tekintetben szép és vonzó, nem kell sokat hangsúlyoznunk. A katedrán ülve egy osztály gyerekseregét dirigálni, fölöttük uralkodni, ez kedvez uralkodásra vágyó természetűnknek. Talán nem egy házi tisztségben foglalatokodó nővér gondolja magában, mikor az iskolai életnek ezt a külszínét látja: „Be pompás dolga van a tanító-nővéreknek!” Talán kissé irigykedve is tekint rá; talán szívesen cserélne is vele. Akadhat fiatal tanító-nővér is, aki elkápráztatva e kissé előkelőnek látszó munkakör csillogásától, kis királynak képzele magát osztályában.

Aki nem ismeri a tanítói hivatás teljes mivoltát, a gyermekek oktatásával és helyes nevelésével járó szép, de súlyos és felelőségterhes kötelezettségeket s az érte járó örök jutalmat, addig, míg fiatal s ereje bírja, szépségnek, kívánatosnak találja munkakörét; mielőtt azonban ereje lankad s nehézségek mutatkoznak, kedvét veszti s nem talál már benne semmi szépet, semmi kívánnivalót. Ha tőle függne, tüstént le is tenné a kormánypálcát s inkább minden más tisztségre, akár libapásztorságra is vállalkoznék, mint tanításra.

Mivel tanítói hivatásának csak természetes szépségét ismeri, csak külszínre tekint, hamar belefárad és ráún; terhes neki a gyermekekkel való vesződség. Innét van,

hogy némelyik nővér alig tanított 8—10 éven át, máris nyugalomra vágyik. Csak kényszerkedvvel él munkakörének.

Másképen áll azonban a dolog, ha a nővér megérti tanítói hivatásának tulajdonképeni lényegét, ha a hit világosságában tekinti azt is és annak belső, természetfölötti szépségét látja. Akkor nem fog ily hamar ráúnni és belefáradni a gyermekek nevelésébe és oktatásába, hanem a nehézségek, a fáradságok dacára is állhatatosan kitartva élete utolsó pillanatáig áldozza föl idejét, erejét és életét. Él-hal gyermekeiért. S ha az engedelmesség nem vet buzgóságának gátat, talán még a halál is ott találja munkásságának színhelyén, a gyermekek között.

Ez év májusában ünnepelte Lengyeltótiiban a tiszt. szolgáló-nővér hivatásának 50. évfordulóját. S ez a ritka kegyelem, ami manapság csak kevésnek jut osztályrészül, őt nemcsak hivatásában, hanem munkakörében, az iskolában is találta. Ötven évig tanított és nevelte az ifjúságot, s most sem gondol még fölmentésére.

Világítsuk meg tehát az iskolák termeit néhány égi fényt szóró gondolattal.

Mi teszi valóban széppé s a legnemesebb foglalkozássá ezt a munkakört? Ennek valódi szépsége és nagysága az Istentől nyert tanítói hivatásban található meg; úgy árad ki ez abból, mint a sugarak a napból. A tanítói pálya ugyanis külön hivatás, amelyet Isten öröktől fogva kitűzött egyesek számára. Erről szent Vince is biztosítja leányait, mikor így szól hozzájuk a részleges szabályokban: *Fontolja meg a tanító-nővér gyakrabban, mily nagy kegyelmet nyert ez égi hivatással.*

A nővér tanítói hivatásában Istennek, Jézusnak és az Egyháznak segítőtársa és helyettese.

1. *Istennek segítőtársa.* Mily kiváltság, mily kitüntetés! Isten nem szorul segítségére, de megengedi, hogy résztvehessen a kegyelem munkájában a gyermekek lelki

életében, mint szent Vince mondja: *közreműködhetik Istennel a szegény leányok lelki javán.* — Isten bőséges alkalmat ad neki, hogy mások lelki javán való munkálkodásával nagy mértékben előmozdíthassa az ő dicsőségét.

Mikor a tanító-nővér sok fáradság árán az előirt különböző tantárgyakban fokról-fokra oktatja gyermekeit, műveli és nemesíti eszüket és lelkük minden tehetségét, ezzel egyben fogékonnyá és képessé teszi őket a hit elvont tanainak megértésére is és rásegíti Isten helyes megismerésére és szeretésére, hogy — mint az apostol mondja — *a láthatókról a láthatatlanokra következtesen.*

Minden tanításnak, minden oktatásnak végcélja *Isten* legyen, különben kárba veszett minden fáradsága. Jézus, a minden idők és minden népek tanítójának ajkáról hangzott el a rövid, de mindent felölelő bölcs oktatás: *Egy a szükséges!* — A bölcs Salamon tudásának és dicsőségének romjain is így fohászzkodott: *Hiúságok hiúsága. Minden hiúság, — kivéve Istent szeretni és neki szolgálni!* — fűzi hozzá Kempis Tamás.

Egy hitetlen tanár egyszer vallásos vitába elegyedett egy pappal. Fölvette a kérdést: Ha Jézus Isten és mindentudó volt, akkor földönjártában miért nem tette figyelmessé az embereket a természetben rejlő nagy erőkre, aminők a gőz, az elektromosság stb. Miért nem oktatta őket ily közhasznú dolgokra is? A tiszt. úr azonban ezt a bölcs választ adta: „Az Úr Jézus nem azért jött, hogy a földnek, hanem hogy az égnek neveljen; nem múló, hanem örökkétartó kincsek birtokába segítette az embereket. Ehhez pedig sem az elektromosság, sem egyéb fizikai tudás nem szükséges, hanem csupán hit, tiszta erkölcs, Isten ismerete és szeretete, a bűn kerülése, az erények gyakorlása. Erre az *egy szükségesre*

tanította Jézus a nemzeteket.“ Erre kell a tanítónővérnek is a legnagyobb súlyt helyeznie. Hit és erkölcs nélkül a tudás inkább kárára, mint előnyére szolgálna az emberiségnek.

Minden tantárgy bő anyagot szolgáltat a tanító-nővérnek, hogy gyermekei lelkében az örökkétartó jónak, a szépnak magvait elvesse, csíráit fejlessze és megszilárdítsa. Oktatása ne gépies, száraz legyen, hanem vezesse rá gyermekeit, mi bennük az igazán szép, a valóban értékes, az örökkétartó. Helyszüke miatt nem bocsátkozhatunk erre vonatkozó részletekbe. Ha gondolkozni tud és akar, ha nem csupán hivatalnok, hanem szívből tanító-nővér, akkor maga is rájön, hogy az egyes tantárgyaknál mi válhatik az észnek, mi a szívnek és mi a léleknek javára. A szeretet leánya Istennek szentelt személy; tehát még inkább elvárható tőle, hogy a hit elvei szerint mérlegelje kötelességét és oktatásainál mindenekelőtt Isten érdeke és a lelkek java lebegjen szeme előtt.

Ha a tantárgyak közlését nem célnak, hanem eszköznek tekinti, akkor fáradozása csakugyan apostoli, lélekmentő munka lesz. Az ily oktatások nyomán a gyermek lelke lassan-lassan kibontakozik a tudatlanság sötétségéből és egészen új, boldogító világra talál saját lelke szentélyében. Megtalálja önmagában az elveszett paradicsomot; megtalálja azt, aki a látható paradicsomot teremtette: Istent, a legfőbb jószágot. Ezt a nemes öntudatot kell oktatásaival bevésni a gyermek lelki világába. Jézus mondotta: *Isten országa bennetek van.* — Egyik szent állítása szerint: kiki számára akkor vész el a paradicsom, ha súlyosan vétkeznek. Ha ennek az isteni országnak meghódításában, az elveszett paradicsomnak föltalálásában, újjáalkotásában segítségére van gyermekeinek, akkor Isten gondolatai szerint töltötte be tanítói hivatását. Nos, nem segítőtársa-e Istennek, e szép lelki világnak megteremté-

sében? Nem fenségesen szép föladat-e ez? Nem boldogságnak tengere-e számára ez a munkakör?

2. A tanító-nővér *Jézusnak segítőtársa* és helyetese és résztvesz a megváltás munkájában is. A megváltás főcélja volt jóvátenni, amit a bűn elrontott az emberben és helyreállítani benne az eredeti szépséget és tökéletességet. Ennek a nemes célnak szolgálatában áll a tanító-nővér nevelői munkássága. Ugyanis a tanítás karöltve jár a neveléssel. Nevelve kell oktatnia, és oktatva nevelnie. Ha megérti ezt a nővér, megfigyeli, tanulmányozza gyermekeit. Figyelemmel kíséri jóra és rosszra irányuló hajlamaikat. Az előbbieket fejleszti, gondolzza, nemesíti; utóbbiakat nyesegeti bennük és tanáccsal, kis gyakorlatokkal segíti őket azok kiirtásában. Megismerteti velük a bűn gonoszságát, az erény szépségét. Az előbbinek kerülésére, az utóbbinak megszeretésére és gyakorlására serkenti őket vonzó, gyakorlatias, életnevelő eljárással. Főképen megismerteti velük Jézust, a gyermekek lelki barátját, a szeplőtelen Isten-anyát, a tiszta lelkek mentsvárát. Résztvesz a megváltás kegyelmi munkájában, amely szünetlenül megismétlődik akkor is, ha kedvessé, vonzóvá teszi számukra a szentségek gyakori és méltó fölvételét; ha ezekre kellően előkészíti és segíti őket, hogy lelkükben méltó gyümölcsöt teremjenek. Ezen iparkodásával csakugyan közreműködik, hogy a megváltás elérje gyermekeinek lelkében a főcélját, hogy bennük az édes Jézus képmása mind tökéletesebben kialakuljon.

Igen helyesen fogta föl a tanító-nővér szép föladatát egy jó keresztény apa, akinek leánykája egyik intézetünkben nevelkedett. Gyermekeének első szentáldozása alkalmából ezt írta a szolgáló-nővérnek: „Hivatalomnál fogva, sajnos, nem mehetek el és nem vehetek részt gyermekem első szentáldozásának örömeiben. Kérem tehát a tisztelendő Fönöknt, helyettesítsen engem, és — mielőtt odalépne az

oltárhoz — mondja meg neki, mi az én legfőbb kívánságom. Azt kívánom tőle, hogy első áldozása napjától kezdve az édes Jézus nagyra nőjön benne. Kérem tanító-nővéreit is, oktassák és neveljék erre szeretett gyermekemet, hiszen Önök hivatásuknál fogva jobban értenek ehhez, mint én.“

Mit szólnak ehhez kedves tanító-nővérek? Nem szép, nem kitüntető föladat-e ez? Az iskolában működő nővéreknek az Isten és emberek előtt korban, bölcseségben és kedvességben növekedő ifjú Jézus a dicső mintaképe. A hit szellemében őt kell látniok minden gyermekükben. Minden törekvésükkel, minden fáradozásukkal oda kell hatniok, hogy ez az isteni mintakép minden gyermek lelkében kialakuljon, azaz hogy az édes Jézus nagyra nőjön bennük. Tanítsák őket, hogy úgy gondolkodjanak, úgy beszéljenek, úgy cselekedjenek, mint Jézus maga. Ha ezt elérik, vagy legalább elérésében komolyan fáradoznak, akkor a tanító-nővérek csakugyan Jézus helyettesei és segítő-társai lélekmentő, megváltó munkájában.

Nincs munkakör, amelyben a lelkek javára, az emberiség megjavítására annyi jót lehetne tenni, mint az ifjúság vallásos nevelésével és helyes oktatásával. A gyermeklélek olyan, mint a puha viasz; hajlítható, idomítható. Ha törekvésünkből kiérzi, hogy csak javát keressük, kész minden áldozatra, minden lemondásra; egyszóval, olyanná alakul, amilyenné neveljük. Bizonyítja ezt a Szentírás is: *Az aggastyán sem tér le arról az útról, amelyen ifjúkorában elindult.*

Mi, sajnos, leginkább azzal hibázzuk el a dolgot, hogy nem Istennek, nem a jövőnek, hanem a legtöbb esetben önmagunknak neveljük őket. Nem egy tanító-nővér azt gondolja, ha a gyermekek őt szeretik, ha mindenben az ő kedvét teszik, akkor már erényesek, példás viseletűek. Hogy azonban Istent szeretik-e, érte mit tesz-

nek, hogy más nővérrel, szülőikkel szemben milyenek, avval nem sokat törődik. Amilyen sok jót tehet a nővér önzetlen, helyes neveléssel, annyi kárt okozhat az ellenkező esetben, és bizony, óriási lesz a felelőssége.

3. A tanító-nővér *segítő-társa az Egyháznak*. Ez ugyanis rábizza féltett kincseit, az ártatlan ifjúságot, a szebb jövő reményét, hogy őket igaz keresztény életre vezesse. Ezen föladat megvalósításával résztvesz a *Szentlélek munkálkodásában* is. Midőn őket a hit tanaiban oktatja, mintegy papi szerepet tölt be tanítói hivatásában. A szeretet leánya ugyanis közelebb áll a gyermekek szívéhez, mint maga a hitoktató. Kötelessége tehát fölügyelni, hogy a hittanórán hallott és magyarázott igazságokat jól megértsék, azok szépségét belássák és a gyakorlati életben valóra is váltsák. E téren sokat tehet a nővér, miután a hitoktatók nagy elfoglaltságuk miatt sok helyen amúgy is a nővérré hagyatkoznak. A buzgó nővér nem elégszik meg azzal, hogy a gyermek csak betűszerint tudja és jól fölmondja a hittant, hanem vonzó, gyakorlatias módon megismerteti velük a hallott igazságok lényegét, értékét, örök szépségét. Ezen iparkodásával rásegíti a gyermekeket, hogy a későbbi életük minden nehézsége és küzdelme közepette szent hitükben találják meg azt a természetfölötti erőt, azt a hősi bátorságot, amely szenteket és vértanukat nevel. Tündöklő példakép erre Zita királynénk, akit ily borzasztó szenvedések és megpróbáltatások között mély vallásossága és hite tart fönn. Nem fönséges, nem magasztos munkakör-e az, amely ily nagy lelkeket nevel? Nem hiába mondja az Irás: *Akik másokat igazságra oktatnak, fényleni fognak, mint az ég csillagai.*

Az Egyház kívánsága továbbá, hogy katolikus iskoláink minden tekintetben kiállják a versenyt más felekezeti iskolákkal, azért Isten iránt való szeretetből a törvény minden követelményének alaposan megfelelni kell töre-

kedniök, hiszen gyermekeinknek nemcsak örök-, hanem idei boldogulásukat is kell előmozdítanunk és biztosítanunk.

4. A tanító-nővér továbbá gyermekeinek látható őrzőangyala tanítói hivatásában. Mennyi hasonlatosság van közöttte és a szent Orzőangyal között. Mint az Őrangyal, ő is szünös-szüntelen jóra inti, a rossztól óvja, a veszélyekre figyelmezteti, oktatja, irányítja gyermekeit, hogy mikép kerüljék ki azokat. Mint az őrzőangyal, ő is tanácsadója kísértéseikben, csábításaikban, támasza gyöngeségeikben. Ha itt-ott el is esik egyik-másik, bátorítja és bizalomra, javulásra serkenti őket. Mily angyali foglalatosság! Szépen mondja boldog Anyánk: „Ha nővéreink között élő angyalok volnának, azokra kellene bízni a gyermekek oktatását és nevelését“.

5. A tanító-nővér a *szülőknek is helyettese*. Neki pótolnia kell, amit azok a nevelésben elmulasztottak vagy elhibáztak. E téren pedig mennyi baj, mennyi hanyagság, helytelen fölfogás tapasztalható! Mily nagy, mily kemény munka vár e tekintetben a tanító-nővérekre. Nem könnyű föladat a gyermeknevelés és oktatás. A jónak művelése mindig fárasztó. A szeretet igazi leánya azonban nem veszi számba a nehézségeket. A keresztre esküdött föl, mikor hivatala lelkiismeretes betöltésére vállalkozott. A feszület látása meggyőzi őt, hogy az Üdvözítőnek sem volt könnyű lelkiünk megváltása. Ily nagy Mester iskolájában nem retten vissza a fáradságtól, a látszólagos eredménytelenségtől. Jól tudja, hogy az alaposan vallásos nevelés tartós benyomást gyakorol a lélekre. Később az élet küzdelmei, a szenvedélyek heve megtántoríthatja őket, sőt egy időre el is feledtetheti velük Istent, de ha előbb nem, halálos ágyukon ismét föléled lelkükben a hit és az örök életet biztosítja számunkra.

Az édesanya szerepét főképen az árvaházakban és nevelőintézetekben működő nővéreknek kell betölteniök.

Ott a gyermekek, mint a családban, egészen a nővér gondozására vannak bízva. Testi-lelki jólétük, egészségük, életük az ő kezükbe van letéve. Mindez pedig súlyos és lelkiismeretbe vágó kötelezettséggel jár. A hely szűke miatt, azonban erről majd külön is tárgyalunk.

A tanító-nővér nehézségeiben és fáradozásai közepette arról sem feledkezik meg, hogy Isten különös áldásokkal és kegyelmekkel halmozza el azokat, akik az ő dicsőségén és a lelkek üdvén közvetlenül munkálkodnak. Tegye meg a magáét, a többit bizza Istenre.

Részleges szabályaink azt mondják: *Mindenekelőtt alaposan meg kell mindazt tanulnia, amiben másokat oktat; különösen azt, ami a hit igazságaira és az erkölcsstanra vonatkozik.* Ebből világosan az következik, hogy hivatásos munkakörében célját csak úgy érheti el, ha ő maga alaposan vallásos, ha át meg át van hatva hittünk szépségétől, szentségétől, Jézus szellemétől. Gondolkodása, szavai, tettei tehát mindig alapos, keresztény lelkületről tanuskodjanak. Jó gyermekeket csak jó nővér nevelhet, erényeseket csak erényes nővér.

Nevelje tehát elsősorban önmagát s mint a szabály meg is kívánja: *alázódjék meg szívében, ha tapasztalja, hogy hijával van azon erényeknek, amelyekre másokat lelkesít.* Nem kívánunk-e gyermekeinktől nagyobb tökéletességet, mint amilyennel mi magunk bírunk?

Az önnevelés tehát a tanító-nővérnek legelső és legfontosabb föladata. Erre való az elmélkedések, a szent-ségekből való buzgó részvétel, a lelki olvasmányok stb. Mennyivel többet érne, ha üres, léha olvasmányok helyett olyanokat kedvelne, amelyek hittani ismereteit gyarapítják és mélyítik. Használja föl önnevelésére a szünidőt is és minden kínálkozó alkalmat. E téren nincs vakáció vagy szünet.

Minden jóakarata és törekvése mellett azonban többet

bízzék Isten kegyelmében, mint saját erejében. A nevelés isteni művészet; ő csupán eszköz Isten kezében szeretetének és irgalmának közlésére. Legyen tehát kitartó az alázatban, az imában, a kereszthordozásban Jézusért és Jézussal, élte végeig. Akkor, ha majd eljön számára az örökkétartó szünidő, örömmel pihen meg Jézus szívében, körülvéve a nagyszámú üdvözültek seregével, akiket ő vezetett az örök élet forrásához: Jézushoz, s akik Isten után mind neki köszönik örök üdvösségüket.

Bold. Fantou (Fantu) Teréz vértanu-nővériünk boldoggá avatásának megünneplése, szülőhelyén, Miniac-Morvan-ban.

Boldog Magdolna nővériünk egyik hősi társnője a vértanuságban bold. Teréz nővér volt. A bretonni, 3—4000 lakost számláló Miniac-Morvan községben született. Négy édestestvérenek leszármazottjai még ma is élnek s velük együtt az egész község mindenkor nagy tiszteletben tartotta dicső vértanuságának emlékét.

Miként általában a bretonni népet, b. Teréz nővériünk rokonait és földieit máig is élő hit és sziklaszilárd vallásos meggyőződés jellemzi. Drága ereklyeként őrzik a Boldognak még börtönéből hozzájuk juttatott leveleit, amelyekben szent hitükben mindhalálig való kitartásra és a római szentszékhez való rendületlen ragaszkodásra buzdította övéit.

Mi sem természetesebb tehát, hogy megdicsőítését most a lehető legméltóbban óhajtották megünnepelni. Buzgó plébános uruk Szent István vértanu ünnepére tűzte ki dicső földijük diadalnapját, s hogy az a lelkek ünnepe is legyen, háromheti szent missió megtartásával készítette rá elő híveit.

Szent Karácsony éjjelén fejezték be a missiót,

amikor az éjféle misén több, mint 700 férfi és legény járult az Úr asztalához. A nők külön, reggel áldoztak. A jó missiós-atyák természetesen ott maradtak még másnapig, hogy együtt ünnepeljék ők is szent Vincében boldog testvérük megdicsőítését.

A közeli Rennes város püspöke vállalkozott a ceremóniák vezetésére s miután Miniac-Morvan-ban nincsenek irgalmasnővérek, tisztelettel meghívták Rennes és más közeli községek szeretet-leányait is az ünnepségre, hogy a fehér kornett ne hiányozzék e szép alkalommal.

De hadd mondja el, mint szemtanu, a Rannes-i szeretetház szolgálónővére a megható ünnepség lefolyását, nt. generális-nyánknak akkoriban írt egyik levelében, amit a francia annálek közöltek.

„A Miniac-Morvan-i ünnep valóban mennyei nap volt. Mikor reggel 9 órakor odaérkeztünk, örömmel láttuk, hogy az egész község házait pirossal, fehérrel és arannyal vonták be és lobogózták föl. Kivált az a kis ház, amelyben bold. Teréz nővériünk született, gyönyörű díszítésben pompázott.

Minthogy 10 órára volt kitűzve a nagymise kezdete, mindjárt a templomba mentünk, amely szintén pazarul volt fölkesítve. Már néhány nappal ezelőtt odavittem a Boldognak vászonra festett képét és a rendelkezésünkre álló fehér-, piros- és arany színű szöveteket; a plébános úr jól föl is használta a díszítéshez.

Egészen elől, a szentélyben helyeztek el bennünket, az oltár két oldalán, hogy — mint a plébános úr mondotta — mi alkossuk a Boldog dicskoszorúját. Az oltárral szemben pedig négy angyalnak öltöztetett leányka állt pálmával kezében; ők képviselték a négy vértanu-nővért.

A püspök úr is nemsokára megérkezett. Mikor mellettem elhaladt, így szólt hozzám: „Be örülök, Marion nővérem, hogy fehér kornettjaikat láthatom!” Éppen húszan

voltunk akkor; nyolcan Griffon-ból, mert azt akartam, hogy a breton származású nővérek legyenek mind ott. A püspök úr uszályát az uraság 10 éves fiacskája vitte, ki ez alkalommal szintén Bretagne-i Anna testőreinek egyenruháját viselte.

A püspök úr helyet foglalt trónusán s elkezdődött a nagymise. Fialat leányok énekeltek igen ájtatosan, férfikkal váltakozva. Az evangélium után a plébános úr fölépett a szószékre és meleg, meghatott hangon köszönte meg a püspök úr öméltóságának, hogy eljött, emelni az ünnep fényét s a nővéreknek, hogy eljöttek körülvenni boldog társnőjüket. Végre elmondotta saját és népének nagy boldogságát és örömét. Ez a jó ember egészen átszellemültnek látszott. A szentmise után üdvözlöttük boldog nővérünk jelenleg élő nőrokonait. Tízen voltak.

Ezután átmentünk a *Bölcsesség*-ről nevezett nővérek zárdájába, ahol egy nagy ebédlőtermet rendeztek be számunkra. Csak egy kis meleg levest kértünk, mert a többi kiki magával hozta. Ebéd után bejöttek hozzánk e jó nővérek is s együtt kávéztak velünk. Megható volt nagy egyszerűségük és szívélyességük. Általában mindenki oly tisztelettel és szeretettel volt irányunkban, mintha magát a Boldogot látta volna bennünk. Mily jó e nép! — mondotta volna róluk szent Vince.

Három órakeresztben kísértük a püspök urat a templomba. Akkor már 30 kornett volt együtt, mert Szent-Malo és Szent-Servan nővérei is megérkeztek. Mikor öméltósága kilépett a plébániából, ismét odaszólt hozzám: „Ó, ezek a kedves kornettek! Közöttük azt hiszem, hogy az égben vagyok.“

A vesperász *Magnificat*-ja után maga a püspök úr lépett a szószékre, hogy dicsőítő beszédet mondjon a szent vértanukról. Kiemelte beszédében, hogy a négy

nővér — híven követve dicső Alapítóink oktatásait — egyszerűségben folytatta és az utolsóig teljesítette szeretetmissióját; s pedig azért, mert szívük tiszta volt s csak az Istennel való egyesülés és a kötelesség szeretete töltötte azt be. Ezzel érdemelték ki később a vértanúság nagy kegyelmét. A hallgatók szinte csüngtek ajkán.

Beszélt aztán dicső Anyánkról is, aki szent Vincével egyetértve, oly biztos alapokra fektette le a társulat intézményét, hogy még a forradalmat is kiállotta s annak elmúltával megint a felebaráti szeretet mezején látjuk virulni.

Be szép, be dicső nap volt ez! Az áldás és *Te Deum* befejeztével a püspök urat autójához kísértük, mi pedig a 6 órakereszt induló villamosra ültünk, mely esti 9 órára otthonunkba szállított.

Marion nővér.“

A tanító-nővérek figyelmébe.

A közös miseimára vonatkozólag ntiszt. elüljáróink következőképen határoztak:

1. Ott, ahol kedves nővéreink a közös misehallgatást a gyermekek között már meghonosították, tartsák meg ezentúl is az eddig használt miseimát és csak abban az esetben rendeljék meg nálunk az új kiadást, ha ez már kifogyott. Így a jövőben lassacskán e téren is egyöntetű lesz majd a gyermekek vallásos nevelése tartományunk minden iskolájában.

2. Ahol eddig még nem imádkoztak közösen a gyermekek és a plébános úr beleegyezik, hogy meghonosítsák a közös imát, rendeljék meg az imát Központunkból.

3. Azon iskola-házainkban, ahol különféle akadályok miatt nem vezethetik be a közös imát, ott — mint már

többen ki is fejezték ebbeli óhajukat — szintén terjeszthetik e füzetkéket a gyermekek között, hogy imakönyv helyett használhassák. Egy teljes miseimádságon kívül ugyanis hozzacsatoltunk még egy rövid gyónási és áldozási ájtatosságot is, lelkitükörrel együtt.

Kérjük tehát kedves nővéreinket, legyenek szívesek és jelentsék mielőbb az irodának, hogy hány ily misefüzetkét rendelnek. Számításunk szerint 2—3 koronánál nem lesz több az ára.

A pénzt akkor is beküldhetik majd, ha már eladták a füzetkéket, sőt utána is rendelhetnek még, mert ez is, mint a reggeli-esti imák, a központ tulajdona lesz.

Ahol a leányok a fiúkkal együtt hallgatják a szent misét, mint faluhelyen szokásos, a tanító urakkal is meg kell egyezni emiatt, s a fiúk részére is előre megrendelni a füzetkéket. Ettől az első rendeléstől tesszük ugyanis függővé, hogy mennyit nyomtassunk belőlük.

Kérdések — Feleletek.

1. *Hiba-e, ha a nővérek a szünórák alatt hangoznak, kiáltoznak és kacagnak?* A szünórák a testi és szellemi felüdülés órái. Rendjén van tehát, és nem is ajánlhatjuk eléggé, hogy lehetőleg jókedvűen, jóízű nevetéssel töltsék el kedves nővéreink. Hiszen az öröm és jókedv nemcsak a lélekre, hanem az egészségre is jótékonyan hat. A túlzás azonban — mint mindenben — itt is kerülendő. A szent szabály azt mondja: *Még a szünórákban is tartózkodjanak a kitörő nevetéstől.* — Jól értsük meg: nem a jóízű nevetést tiltja, hanem a *hangozást, kitörő* nevetést, a pórias kiabálást, harsogó kacagást, mert ez magábanvéve is sérti az illetet. B. e. Brandis-

anyáról olvassuk, hogy oly jóízűen tudott nevetni, hogy a könnyei is kicsordultak; de amellet hangját nem hallatta. A legközelebbi szünórában jó lenne próbagyakorlatokat tartani a lehetőleg jóízű, de csendes nevetéssel. Nos, ki lesz a mestere?

2. *Szabad-e vasárnap fürödni?* Szabad.

3. *Szabad-e az ingujjat könyökig fölhajtani?* Nedves munkánál, amilyen a mosás, takarítás, stb., az ujjas alatt szabad. De anélkül soha, még a legnagyobb hőségben sem, még kevésbé világiak előtt, a kórtermekben, utazáskor stb. Szenteljük meg ezt a kis önmegtadázási gyakorlatot jószándékkal; s ha nehezünkre esik, gondoljunk a missiókban működő nővéreinkre, akik a forró égőv alatt is ugyanezt a szentruhát hordják.

4. *Ima ismétlés alkalmával ülve avagy térdelve hallgassuk-e a nővért, aki elmondja gondolatait?* Ülve; csupán az elüljáró-nővér beszéde alatt térdelünk.

Szünórák.

Kedves Lapom! Jaj, ha itt lettél volna nálunk márc. 13.-án!... Déli rekreációra gyülekezünk. Az új nővérimakönyvek ott fekszenek az asztalon. Aki csak belép közülünk, nyomban mosolyra derül az arca. Kedves nővérünk feléje nyújt egyet. Hatalmas cuppanás a könyv táblájára! „Isten fizesse meg!” — rebegi. Jön a másik. „Itt vannak a könyvek!” — s tapsolva ugrál. Észre sem veszi, hogy kedves nővérünk neki is nyújtja a könyvet; sarkon fordul s amerre csak nővérral találkozik, mindeütt újságolja: „Siessen, megjöttek a könyvek!”

Futva érkezik három is egyszerre. Boldog, ragyogó arcok. Százszor is szívükre szorítják. Az egyik fölsóhajt: „Miért nincs ma vasárnap, hogy elvihetném magammal a

templomba.“ — Újak jönnek. Új örömnnyilváníások: „A jó Isten áldja meg drága elüljáróinkat!“ — „Önnek milyen szalag van benne?“ — „Önnek melyik imánál van bejegyezve?“ — „Mennyi szentáldozási ima!“ — „Jaj, hány keresztút!“ — „Drága kis könyvem!“ — Ölelés újból. „Vajjon az én védőszentemről van e benne ima?“ — „Itt van Xavéri szent Ferenc imája!“ — „Hol, hányadik lapon?“ — kérdik egyszerre többen is. „A 440-ik oldalon van gyönyörű!“ — „A 802-en is!“ — „Hát a 806-ik oldalon!“ — Alig győzzük fölkeresni a sok szép imát!

De még a legnagyobb öröm is áldozatot kíván; közeledik a két óra, menni kell az iskolába! Búcsúzás. Alig tudnak megválni a kedves tárgytól. Három-négy még egyszer visszajön, hogy még egy búcsúpillantást vessen a könyvre.

Azt hisszük, megbocsátja a jó Isten, hogy ma igen keveset tudunk csak rágondolni a tanítás tárgyára; s bizony megdobbantak a szívek, mikor végre 4 órát csengettek. Mindenki könyvéhez sietett, nézegette.

Hát még másnap a szentmisén! Mintha 30 ministráns lett volna egy helyett; mindenki könyvét szívére szorítva érkezett. Volt lapozgatás! Dél előtt órákban is befut valaki, legalább egy pillanatra, hogy könyvét megnézzé.

Majd jön a szünóra. Mindenki beszámol, mi újat fedezett föl. Imakönyv-tok varrása, szentképek rendezése. Közben gyakori fölkiáltás: „Isten áldja meg a mi drága elüljáróinkat!“

KÖZPONTI LAP

Havi közlemények
szent Vince szeretet-leányai számára.

8. ÉVFOLYAM.

1922.

4. SZÁM

TARTALOM: Hogyan tisztelte b. Anyánk sz. Vincét? — B. Lujza elvei. — Megújulás IX. — Szent hivatásunk szépsége. IV. — Új hajtás a társulat életfáján. — Tanító-nővéreink figyelmébe. — Első híradás. — *Szün-
órák: Mária-gemétek napja Mária-remetén.*

Hogyan tisztelte meg Boldog Anyánk Szent Vincét.

Részlet főtiszt. Verdier generális-nya konferenciájából.

Boldog Lujza anya nem érzéketlen az iránta kifejezett tiszteletük, hódolatuk iránt, nővéreim; szívesen veszi azokat. Mindazonáltal főhaja, szíve vágya az, hogy erényeiben tiszteljék, azaz utánozzák, járjanak nyomában. „Mily gyönyörű képet állít Isten lelki szemeik elé, nővéreim!“ mondotta szent Vince 1660-ban.

Szinte zavarban vagyok most, nővéreim, hogy erényeiről beszéljek, mert e részben ugyancsak egész kötetre valótlalálék. Lelkének gyönyörű kertjében, ahol ezer virág vonz illatával, szép természetével, választanom kell, melyiket szedjem, melyiket kínáljam önöknek? Elmélyedve tárgyamban, elővettem amaz iratokat, amelyek Lujza anya boldoggáavatására vonatkoznak. Olvasás közben feltűnt, mily nagyon hangsúlyozza az Egyház azt a viszonyt, amely boldog Lujzát szent Vincéhez fűzte. A Boldogról szóló zsolozsmában ezt találjuk: „Boldog Lujza szent